

Sociala mediers påverkan på demokratisering

En kvalitativ fallstudie över Tunisien,
Gambia, Kuba och Kina

2017-05-18

Anna Kallstenius & Karolina Boyoli

Abstract

Media har, på senare år, fått ett större inflytande över världspolitiken tack vare den globala utbredningen av sociala medier med hjälp av internet. Vid projektets start hade vi en teori om att tillgång till fria sociala medier är en av faktorerna som påverkar och sedermera främjar demokratisering. Detta på grund av den ökade möjligheten att mobilisera medborgare i autokratier, en starkare koppling mellan medborgare i dessa stater och resten av världen genom internationella aktörer, bland annat andra regimer och deras invånare. Vi har visat att applikationer som Facebook, Twitter och WhatsApp har spelat en betydande roll i mobiliseringsprocesser som lett upp till demokratisering bland världens autokratier. Detta har gjorts med hjälp av en liten N-studie med fyra fallstudier över Tunisien, Gambia, Kuba och Kina. Fallstudierna har innehållit forskning på regimernas strukturer, tillgång till internet och media, samt information om eventuella demokratiseringsprocesser eller avsaknaden av dessa. I Tunisien och Gambia har regimernas förtryck manifesterats genom ett flertal sociala medier, medan sådana aktioner antingen är förbjudna eller på andra sätt begränsade i Kuba och Kina. Resultaten har illustrerats med hjälp av en skala från -3 till + 3 som mäter tillgång till sociala medier, från kontrollerade till fria, samt med en tabell över Robert Dahls sex kriterier för polyarki applicerade på våra fall. Studien har visat ett samband mellan förekomsten av fria sociala medier och efterföljande demokratiseringsprocesser, vilket bekräftar vår ursprungliga teori.

Nyckelord:

Demokratisering, Sociala medier, Facebook, Twitter, WhatsApp, Tunisien, Gambia, Kuba, Kina, Demokrati, Autokrati, Polyarki.

Antal ord: 9691

0 Innehållsförteckning

1	Introduktion	3
	1.1 Inledning	3
	1.2 Syfte och problemformulering	3
2	Begreppsdefinitioner	5
	2.1 Demokrati	5
	2.2 Demokratisering	5
	2.3 Autokrati	5
	2.4 Sociala medier	5
3	Tidigare forskning	7
	3.1 Demokrati	7
	3.2 Sociala- och traditionella medier	7
4	Teori och hypotes	10
5	Metod	12
6	Fall	14
	6.1 Demokratiserade fall	14
	6.1.1 Tunisien	14
	6.1.2 Gambia	15
	6.2 Icke-demokratiserade fall	17
	6.2.1 Kuba	17
	6.2.2 Kina	19
7	Figurer	21
	7.1 Skala över tillgång till sociala medier	21
	7.1.1 Tunisien	22
	7.1.2 Gambia	22
	7.1.3 Kuba	22
	7.1.4 Kina	22
	7.2 Tabell över polyarkins kriterier	23
	7.2.1 Tunisien	23
	7.2.2 Gambia	23
	7.2.3 Kuba	24
	7.2.4 Kina	24
8	Analys	25
	8.1 Diskussion	25
	8.2 Slutsats	26
9	Referenser	27

1.0 Introduktion

1.1 Inledning

Sociala medier har på 2000-talet genomgått en snabb utveckling som har resulterat i en mer utbredd tillgänglighet för stora delar av världens befolkning. Denna utveckling ökar våra möjligheter att se vad som sker i vår omvärld och vi kan numera få information om händelser på andra sidan jorden inom loppet av ett par sekunder. Den öppnar även upp plattformar för människor att nyttja sin yttrandefrihet på. Allt detta tack vare teknologin och de sociala mediernas tillgänglighet.

Sociala medier och demokratisering är ämnen som allt mer studeras tillsammans vilket bidrar till en kartläggning över de sociala mediernas påverkan på demokratisering. Denna uppsats bidrar till den forskningen och ämnar att, genom fallstudier, kunna dra paralleller och slutsatser över de sociala mediernas roll i demokratiseringsprocesser. De fall som behandlas är Tunisien, Gambia, Kuba och Kina. Tunisien och Gambia är båda aktuella exempel på autokratier som demokratiserats och till synes påverkats starkt av tillgången och användandet av sociala medier. Tunisiens befolkning har använt sociala medier i stor utsträckning för att sprida information om regimens övergrepp mot sin befolkning, samt att stötta människor i att tillsammans samla styrka för att göra revolution mot regimen (Breuer – Groshek 2014). Mobiliseringen i Gambia tycks ha möjliggjorts till stor del av skapandet av Facebook- och WhatsApp-grupper där folket fick en arena att fritt uttrycka sig och samla sig för att gemensamt störta den autokratiska regimen, något som möjliggjorts av den ökade tillgången till internet med sociala medier (Camara 2016). Kuba och Kina är båda länder som saknar fria sociala medier, antingen för att de helt enkelt inte tillåts alls eller för att de ingår i ett statligt kontrollerat internet som inte är fritt för befolkningen att använda på de sätt de önskar. I Kuba finns en väldigt begränsad tillgång till internet överhuvudtaget och den lilla som finns bevakas flitigt av regimen (Press 2011). I Kina finns främst tillgång till statligt kontrollerad media, övrig media är censurerad av staten (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11). Med grund i dessa fallstudier kommer vi att kunna belysa skillnaderna mellan staterna i hur de sociala medierna används, både av regim och medborgare, i olika typer av styrelseskick.

1.2 Syfte och problemformulering

Vi ämnar, med hjälp av undersökningen, att finna svar på frågan om huruvida tillgång till fria sociala medier främjar demokratiseringsprocessen på sätt som kontrollerade sociala medier inte gör. Genom att applicera tesen om att sociala medier bidrar till demokratisering på fyra fall runt om i världen kan man få ett mer underbyggt svar på om sociala medier påverkar demokratiseringsprocesser eller inte, samt att studien bidrar till den redan existerande litteraturen på området och därmed ger oss en mer mångfacetterad bild av de sociala medierna.

Faktumet att sociala medier berör en stor del av världens befolkning och att det är något som man ännu inte vet konsekvenserna av är intressant ur ett utomvetenskapligt perspektiv. Det tycks även ha en förmåga att samla stora grupper människor snabbt och därmed leda till folklig mobilisering, vilket ytterligare stärker relevansen. Både sociala medier och demokratisering är ämnen som påverkar en stor andel av jordens befolkning och är därför

något som är viktigt att vi förstår oss på. Denna studie bidrar till en ökad förståelse för både sociala mediers konsekvenser och demokratiseringens orsaker, samt till forskning på ämnet. Således kommer följande forskningsfråga försöka besvaras:

“Påverkar sociala medier varför vissa auktoritära stater fallerar och andra inte?”

2.0 Begreppsdefinitioner

2.1 Demokrati

Demokratier är politiska system i vilka tillsättandet av poster är baserat på fria och rättvisa val där myndiga medborgare har möjligheten att påverka med hjälp av sina röster. Det är även möjligt att utkräva ansvar för arbetet som gjorts och bestraffa eller avsätta dem som inte agerat enligt det överenskomna (Hague et al. 2016, s. 38). Grunden ligger i att folket, med hjälp av sina röster, ska få vara med och påverka styret (Teorell 2010, s. 5). För att tydligare sätta gränser för vad som menas med demokrati utgår vi här från Robert Dahls definition av polyarki, då detta är delen av demokrati som faktiskt går att mäta.

Baskriterierna för denna definition är:

1. Det ska finnas val till statens ledande befattningar i vilka de styrande väljs.
2. De anordnade valen till statens ledande befattningar ska vara återkommande, fria för landets kvalificerade befolkning att delta i samt att de ska gå till på ett rättvist sätt så att befolkningen faktiskt bestämmer vilka som hamnar i de ledande befattningarna, valen får därmed inte vara manipulerade.
3. Det måste finnas yttrandefrihet i staten.
4. Staten ska inte ha monopol på all information som går ut till medborgarna, medborgarna ska alltså ha möjligheten att välja alternativa källor av information.
5. Det måste finnas organisationsfrihet inom staten.
6. Ett medborgarskap till staten bör vara inklusivt, med detta menat är att kvalificerade medborgare bosatta i staten inte kan nekas rättigheter som andra får ta del av till framförallt inte de fem föregående kriterierna (Dahl 1998, s. 85-86).

Denna definition är omfattande och innebär att elektorala autokratier inte kan passera som demokratier till skillnad från till exempel Joseph Schumpeters baskriterier för demokrati som endast inkluderar val till landets ledande befattningar, att dessa ska genomföras på ett fritt och rättvist sätt samt att medborgarna ska ha friheten att organisera sig (Mair 2014, s. 83) och är på grund av detta mer lämpad att använda i just den här studien.

2.2 Demokratisering

Demokratisering är processen genom vilken auktoritära stater skapar de demokratiska processer och institutioner som krävs för att bli bestående demokratier (Hague et al. 2016, s. 38).

2.3 Autokrati

Autokratier är politiska system som saknar baskriterierna för demokrati (Teorell 2010, s. 11), i detta fall Dahls sex kriterier för polyarki, som nämnts innan (Dahl 1998, s. 85-86).

2.4 Sociala medier

Den definition av sociala medier som vi valt att använda oss av kommer från Kaplan och Haenleins artikel från 2010 och lyder:

“Social Media is a group of Internet-based applications that build on the ideological and technological foundations of Web 2.0, and that allow the creation and exchange of User Generated Content.” (Kaplan - Haenlein 2010, s. 63)

Då studien använder sig av Kaplan och Haenleins definition av sociala medier, är det enbart logiskt att också använda sig av deras beskrivning av vad definitionen innebär. De har i sin artikel använt sig av OECDs tre kriterier för vad som krävs för att något ska klassas som “user generated content”. Dessa tre är:

first, it needs to be published either on a publicly accessible website or on a social networking site accessible to a selected group of people; second, it needs to show a certain amount of creative effort; and finally, it needs to have been created outside of professional routines and practices. (Kaplan - Haenlein 2010, s. 63)

Sociala medier definieras alltså här med hjälp av dessa kriterier och även som material som är baserat på användandet av internet för att bidra till ett utbyte av användargenererat innehåll och interaktivt deltagande av användare.

3.0 Tidigare forskning

3.1 Demokrati

Inom den tidigare forskningen av demokrati har en majoritet av forskningen kring demokratisering rört andra faktorer än just det de sociala medierna i de stater som förändras. En av dessa faktorer är den geografiska omgivningen. Demokratiseras stater i närheten av varandra med liknande bakgrund och historia tenderar detta att spridas och påverka andra staters styrelseskick (Bernauer - Vatter 2017, s. 252). En annan faktor som beskrivits som viktig i frågan om demokratisering är landets ekonomiska utveckling. Hög ekonomisk tillväxt tenderar att leda till ett mer demokratiskt styrelseskick (Geddes 2011). Mot denna tanke finns det emellertid motståndare som hävdar att man inte längre kan se mönster av detta då stater som Kina, Saudiarabien och Iran har en hög ekonomisk tillväxt samtidigt som de förblivit auktoritära (Plattner 2015, s. 8-9). Ytterligare en faktor som använts till att förklara staters demokratisering är de styrandes agerande och inställning till demokratiska institutioner (Wahman 2013; Magaloni et al. 2010).

Tidigare litteratur visar ytterligare att internationell intervention gynnar demokratiseringsprocesser (Wright 2009, s. 552). Detta argument stärks med att man hittar högre procentandelar demokrati i stater som har fått internationell hjälp i form av inblandning från andra stater eller samfund. Utöver detta stärker även internationell intervention den hjälpta statens ekonomiska tillväxt (ibid.). Andra hävdar dock att internationell intervention inte har särskilt hög effekt på demokratisering och ofta är associerat med en försämring i institutionell kvalitet vilket kan leda till undermåliga politiska institutioner och en splittring i politiken med en 'elit' som styr. Utöver en försämring i den institutionella kvaliteten menar motståndarna till denna tankeskola att internationellt stöd kan minska statens behov att beskatta de egna medborgarna (ibid. s. 553). Detta eftersom att det ekonomiska biståndet kommer från annat håll, en faktor som sedan påverkar befolkningens möjlighet till att utkräva ansvar från de styrande då man menar att befolkningen inte i samma grad kan klaga när de inte bidrar rent ekonomiskt. (ibid. s. 553).

3.2 Sociala- och traditionella medier

Studier om demokratisering även tagit upp traditionella och sociala medier som ytterligare en av faktorerna som främjar utvecklingen mot demokrati. Ofta är dessa studier rent teoretiska, eller med fokus på ett enda fall, se exempelvis Breuer et al. 2014; Boumlik – Schwartz 2016 och Kaplan – Haenlein 2010. Andra studier behandlar den generella politiska makten hos medier, och mer specifikt sociala medier och inte just förmågan att främja demokratisering, se Shirky 2010.

Det har dock i flertalet tidigare studier rörande sociala medier argumenterats för att användande av, och tillgång till sociala medier bidrar till demokratisering. Detta dels på grund av att de blivit verktyg för koordinering hos de flesta av världens politiska organisationer trots att många av de auktoritära regimerna gör sitt bästa för att motverka det (Shirky 2010, s. 30). Stora, inflytelserika länder som USA har uttryckt att sociala medier är ett sätt att uppnå den frihet att få ta till sig information som varje människa förtjänar, och har betonat vikten av att denna frihet respekteras (ibid., s. 31). Det har även visats i en studie från 2011 att sociala medier påverkat revolutioner (i detta fall den arabiska våren) i form av att de har utgjort ett

forum för människor att skapa politisk debatt, att mobilisera sig inför stora fysiska demonstrationer samt att sprida de demokratiska idéerna och värderingarna över landsgränserna (Howard et al. 2011).

Det har även vuxit fram kritik mot sociala medier i demokratisynpunkt som finns. Kritiken bottnar exempelvis i att både de traditionella och de nyare, sociala medierna kan användas flitigt av de auktoritära regimerna som ett sätt att underminera demokratin, samt att de gör lika mycket ont som de gör gott. Detta till exempel genom att människor som är vad Clay Shirky kallar "barely committed" till de politiska förändringsprocesserna nu använder media för så kallad "lat" aktivism snarare än att engagera sig på sätt som kostar mer pengar och tar mer tid, något som bemöts med argumentet att detta inte innebär att de som är engagerade på ett djupare plan ersätter sina tidigare aktioner med dessa (Shirky 2010, s. 38). Vad gäller kritiken mot att auktoritära regimer använder sociala medier för att kontrollera sina invånare, argumenteras det för, av exempelvis Shirky, att det bara kan ske till en viss gräns och inom en viss tidsperiod, eftersom en bra ekonomi inte kan fungera utan välutbyggda och moderna telekommunikationer (ibid. s. 39). De sociala medierna kommer således att få ta plats i samhället i sinom tid oavsett regimens regleringar och ökade kontroll, då internet och allt det för med sig är nödvändigt för att en stat ska kunna fungera i dagens samhälle.

En annan studie som fått stort genomslag inom forskningen på medier ur demokratiseringssynpunkt är en fallstudie över Väst- och Östtyskland där man jämförde inställningen till regimen hos östtyskar med tillgång till västtysk media med östtyskar som inte hade det (Kern - Hainmueller 2009). Man kom, något förvånande, fram till att de östtyskar som hade tillgång till västtysk media var mer nöjda med sin tillvaro än de som inte var det (ibid.). Undersökningen gjordes oberoende av andra faktorer såsom samhällelig status och ekonomiska förutsättningar då det var helt slumpvis vilka som hade tillgång till den västtyska median och inte. Resultatet indikerade alltså att de medborgare som har tillgång till media tenderar att vara mer nöjda, även ifall regimen är auktoritär, än de som är helt avskärmade. Detta på grund av att median främst använts som underhållning, snarare än som ett sätt att konsumera politik på (ibid.). Studien agerar som ett motargument till teorierna om att en ökad tillgång till medier inspirerar medborgare till att mobilisera sig mot sin auktoritära regim, och stödjer därmed teorier om att medier inte alls har med politik att göra och tvärtom stillar behovet av en regimförändring hos befolkningen.

Det har i ytterligare forskning diskuterats om att möjligheten till politisk förändring ökar genom användandet av medier för att sprida meddelanden. En av dessa typer av media benämns som 'ny media' vilket enkelt förklarar är sociala medier som en bidragande faktor till mobiliseringen av folkets vilja i kampanjer för mänskliga rättigheter (Brysk 2013, kap. 6). I länder som Tunisien sätter sociala medier ett ansikte på det politiska förtrycket och en stor del av människorna i samhället får en arena att synas och höras på. Detta till skillnad från de traditionella medierna där gemene man inte har samma möjlighet att göra sin röst hörd, vilket är fallet i Kern och Hainmuellers studie (2009). Utöver att fler har möjligheten att höras är även spridningen effektivare då man inte påverkas av dygnets timmar, samt att man når ut till fler, fortare. Faktumet att 'ny media' är mer anonym än 'traditionell media' agerar även till fördel för mobiliseringen då det är svårare för repressiva regimer att utkräva straff (ibid.). Detta till skillnad från tidningar eller liknande som har ansvariga utgivare. Brysk beskriver det även som att utomstående på ett djupare plan får förståelse för personerna som lever under

förtrycket (2013, kap. 6). Att sociala medier är en bidragande faktor till mobiliseringen av folket handlar även om att samhället, på ett mer informellt sätt, i en högre grad får ta del av symboliska personers åsikter. Detta är något som även främjar social förändring då dessa röster kan mobilisera dess samtyckande åhörare (Brysk 2013, s. 55-56).

Ett av de andra stora huvudargumenten till att sociala medier kan hjälpa till att röra politiken i en demokratisk riktning är helt enkelt att både medborgare och regimer tror att de kan det. Aktivister världen över använder de sociala medierna för att gynna sina kampanjer, och regimer svarar med att trycka ner dessa och straffat de som spridit informationen, något som starkt indikerar en tro på att de kan ha en reell effekt på hur den autokratiska regimen kommer att stå sig i längden (Shirky 2010, s. 40). Ytterligare tas den ökade effektiviteten hos omvärlden i att betona vikten av yttrande- och organisationsfrihet snarare än att rikta kritik mot den censur och kontroll som finns i icke-demokratiska regimer upp. Detta för att en direkt riktad kritik ofta kan få bakslag i form av ökad kontroll från regimens sida, något som generella uppmaningar till medborgare i hela världen att utnyttja sin yttrandefrihet sällan får (ibid.). Det har dock även argumenterats för att den folkliga mobilisering som sker speglar en regim som redan är på väg att förfalla (Magaloni - Kricheli 2010). Detta då medborgare främst tenderar att stötta en regim de tror kommer hålla i längden, och att de länder där man ser ett ökat utrymme för medborgare att uttrycka och mobilisera sig är de som redan börjat en process åt något håll, kanske även en demokratiseringsprocess (ibid.).

4.0 Teori och hypotes

Vi anser att det finns en artskillnad mellan de traditionella och de sociala medierna som ligger i faktumet att alla kan synas på sociala medier, något som inte är fallet i exempelvis TV eller tidningar. Det finns på många sätt nu en möjlighet för folket att få sina åsikter och sin vilja fram utan att först behöva godkännas av en redaktör (som i många autokratier dessutom är statligt kontrollerad) vilket vi ser som en stor bidragande faktor till den ökade möjligheten till demokratisering med hjälp av sociala medier. Vi ser på sociala medier som en fortsättning på den kommunikation som funnits bland människor under lång tid, och som i och med den tekniska utvecklingen i världen på senare tid fått möjligheter att sprida åsikter och information på ett helt nytt sätt än innan - och av helt andra människor. Vi anser alltså att studier som Kern och Hainmuellers fallstudie över Tyskland inte är applicerbar på samma sätt på de nya, sociala medierna eftersom de fungerar på ett helt annat sätt. Traditionell media som exempelvis TV och tidningar är, i större utsträckning än sociala medier, ensidig, och innebär därför inte på samma sätt en arena för ömsesidiga diskussioner. Därmed kan studier på traditionell media inte längre användas som argument för vilka konsekvenser ny media har på processer som till exempel demokratisering.

Det faktum att sociala medier idag skraddarsys med hjälp av algoritmer efter användarnas intressen och tidigare aktiviteter anser vi kunna bidra till en eskalering i mobiliseringen då allt fler människor får allt mer intresse för en fråga på kort tid (Brysk 2013, s. 132). Detta är något som inte varit möjligt med traditionella medier och är därför av vikt att studera vidare. Sociala medier kopplar ihop människor med liknande intressen, och möjliggör där en plattform som heller inte tidigare funnits då man tvingats att på egen hand hitta likasinnade. I och med den enskilda människans möjlighet att påverka innehållet på sociala medier finns även ett sätt att påverka i vilken riktning det rör sig, vilket vi anser är av stor vikt i exempelvis demokratiseringsprocesser. Ytterligare är sociala medier inte heller bara en arena för interaktion mellan människor, utan även ett sätt att på ett effektivt sätt sprida information till stora mängder människor utan fördröjningar som finns i traditionell media såsom TVs sändningstider och tidningars distribuering till läsarna. Funktioner som att kunna dela inlägg på sociala medier bidrar till denna ökade effektivitet i att sprida åsikter och information och gör engagemanget lättare.

Trots att det debatterats om att sociala medier kan användas av auktoritära regimer för att undertrycka alternativa, eventuellt skadliga idéer och tankar, är vi långt ifrån övertygade om att de krafterna är starkare än krafterna från ett enat folk med ett gemensamt mål (Shirky 2010, s.40). Medborgarna får ett ansikte på den regim som utövar förtrycket, något som ytterligare bidrar till utvecklingen av gemensamma mål för befolkningen i processen att utkräva sina demokratiska rättigheter.

De sociala medierna möjliggör även för fler människor att engagera sig politiskt på sätt som inte varit aktuella tidigare. Det kan mycket väl finnas en stor grupp människor som tidigare inte haft möjlighet att engagera sig på grund av exempelvis tidsbrist, ekonomiska svårigheter eller begränsade kontakter. Den gruppen kan, tack vare sociala medier, nu få sin röst hörd på mer tillgängliga sätt genom att visa sitt stöd på ett sätt som inte kräver varken tid, pengar eller kontakter. Något så enkelt som att dela ett inlägg eller skriva på en namnsamling kan göra skillnad i den stora utsträckning det sker på sociala medier. Politiska

aktioner och åsikter dyker upp i vardagen för en stor andel människor i världen, och har på så vis blivit mer tillgänglig än vad den varit tidigare.

Med bakgrund i den tidigare forskningen och med utgångspunkt i vår teori, är vår hypotes att vi kommer att finna ett samband mellan tillgång till och användande av fria sociala medier och demokratiseringsprocesser. Detta på grund av en ökad möjlighet till folklig mobilisering och informationsspridning där alla medborgare i samhället har en möjlighet att synas och yttra sig, till skillnad från traditionella medier där kommunikationen i många avseenden är mer begränsad. Vår hypotes indikerar även motsatsen: att brist på tillgång till och användande av fria sociala medier är en av faktorerna som gör att länder inte demokratiseras.

5.0 Metod

Studien är utformad som en teoriutvecklande litet N-studie med fyra fall där förklaringsförmågan hos sociala medier som bidragande faktor till demokratisering prövas. Således är X-faktorn sociala medier, och vi ämnar att undersöka hur dessa påverkar Y-faktorn, demokratisering (Esaiasson et al. 2017, s. 112).

Fallstudierna behandlar, som tidigare nämnt, de fyra länderna Tunisien, Gambia, Kuba och Kina där vi undersöker hur tillgången på internet och sociala medier ser ut, hur en eventuell demokratisering har gått till samt vad dessa två variabler kan tänkas ha för samband. Detta genom att se på hur de sociala medierna använts under demokratiseringsprocesserna. Fallstudierna kommer även innehålla information om hur regimen i de autokratiska länderna ser ut. I de fall där en demokratisering inte än skett kommer vi att undersöka om det istället kan finnas ett samband åt andra hållet, det vill säga huruvida brist på internet och sociala medier kan vara en anledning till att landet inte demokratiserats. Studien kommer, genom en jämförelse mellan två länder där det skett demokratisering och två där det inte skett, samt att samtidigt undersöka hur tillgången på sociala medier ser ut i fallen, att kunna belysa eventuella kopplingar mellan sociala medier och demokratisering.

Då undersökningen innehåller ett element av processpåring finns ett antal punkter att ta extra hänsyn till. Dessa inkluderar en viss osäkerhet i kausala mekanismer och en eventuell brist på eller överskott av indikatorer på det vi mäter (Esaiasson et al. 2017, s. 67). Vi kan aldrig vara helt säkra på att de samband som visar sig är hundra procentigt kausala, då vi är medvetna om att det kan finnas andra faktorer som inte undersöks i uppsatsen som skulle kunna spela en stor roll och därmed snedvrider våra resultat (Gerring 2007, s. 181). För att undvika dessa snedvridna resultat har mätindikatorerna i fallstudierna begränsats till att fokusera enbart på de ämnen och frågor som ämnas att besvaras. De faktorer som undersöks är alla högst relevanta för studien. Genom att undvika att sprida ut fallstudierna ytterligare försäkras vi oss om att den information vi samlar in är relevant och vi kan därmed ägna mer tid och resurser åt att säkerställa dess validitet (ibid.).

Denna studie innehåller element av både kompletterande och konkurrerande bidrag till forskningen, då den agerar som ett komplement till den forskning kring demokratisering som redan finns genom att tillföra ytterligare belägg till tankarna rörande sociala medier som förklaringsfaktor, men samtidigt konkurrerar med den forskning som säger att de sociala medierna inte har en positiv effekt på demokratisering (Esaiasson et al. 2017, s. 112).

Vad gäller valet av källor har till stor del akademiska artiklar och studier använts och kombinerats med officiella texter i form av exempelvis konstitutioner från de länder som studerats. Utöver detta har vissa internationella organisationers rapporter och nyhetsartiklar använts, vilka skulle kunna ses som något osäkra och eventuellt tendentiösa då de ibland skriver sina texter med ett visst underliggande syfte. Informationen som dessa källor använts till har kunnat kontrolleras med hjälp av alternativt material, samt att den enbart grundar mindre delar av vår empiri och inte teoretiska tankar, vilket är anledningen till att de använts trots eventuella osäkerheter. I de delar av uppsatsen som lättare hade kunnat påverkats av tendentiösa tankar har istället akademiska skrifter och annat, mer oberoende material använts då det anses mer legitimt. Vad gäller primär- och sekundärkällor har den sortens uppsats som

detta är främst krävt sekundärkällor och inte gett anledning till att använda mycket primärmaterial, vilket är anledningen till att de är mest framstående.

6.0 Fall

6.1 Demokratiserade fall

6.1.1 Tunisien

Innan revolutionen i Tunisien fanns en försummad landsbygd och en nedtryckt arbetarrörelse (Anderson 2011, s. 2). Trots detta fanns också den arabiska världens bästa skolsystem, största medelklass, ett välutvecklat internet och en förhållandevis hög jämlikhet mellan kvinnor och män (Ayebe 2011, s. 468). Regimen i Tunisien såg inte ut som i något annat arabiskt land med tanke på det auktoritära styret som ändå hade ett modernt, teknokratiskt och välutvecklat yttre där en stor del av befolkningen upplevt en stor ökning i konsumtionsmöjligheter och levnadsstandard under diktatorns tid (ibid. s. 469). Bakom detta till synes välmående yttre fanns dock stora restriktioner på yttrande- och organisationsfriheten, undermålig infrastruktur och en starkt personalistisk ledare vid namn Zine el-Abidine Ben Ali som suttit vid makten i drygt 20 år (Anderson 2011, s. 3). Han hade infört förbud mot näst intill alla sätt för folket att uttrycka åsikter på, däribland media, sociala organisationer och forskningscentrum. Detta samtidigt som terror var en vanlig strategi som regimen använde sig av, främst för att trycka tillbaka olika extremistgrupper som exempelvis islamister, men även i förlängningen för att underminera all politisk organisering (Ayebe 2011, s. 469).

Det tros vara just på grund av att Tunisien såg välfungerande ut utifrån sett som revolutionen kom som en överraskning för många (Ayebe 2011, s. 469). Det var inte den stora medelklassen som startade revolutionen, utan små, marginaliserade grupper i de mer rurala delarna av landet som sedan lyckades få med sig de stora massorna längre fram i tidsförloppet (ibid.). Revolutionen tog fart på riktigt efter att den lokala handlaren Mohamed Bouazizi begick självmord genom att tända eld på sig själv utanför regeringsbyggnaden för att belysa de socio-ekonomiska orättvisorna och bristen på yttrandefrihet som rådde i landet (Mabrouk 2011, s. 626).

Flera studier som gjorts på den arabiska våren och på Tunisien menar att sociala medier och annan folklig mobilisering har spelat en stor roll i att störta de auktoritära ledarna och föra länderna i en demokratisk riktning (Breuer – Groshek 2014; Wulf et al. 2013; Breuer et al. 2014). Man benämner till och med användandet av social media som en av de avgörande faktorerna till att mobilisera folket mot regimen (Breuer – Groshek 2014, s. 26; Breuer et al. 2014). I Tunisien verkar det som att användandet av sociala medier trots regimen restriktioner är en av de största orsakerna till att landet lyckats demokratiseras. Det har även visats tecken på att det redan innan revolutionen funnits en vilja att forma organisationer bland folket, bland annat genom den före detta väldigt starka arbetarrörelsen som under regimen styres trycktes ner kraftigt, vilken fick möjlighet att bli verklighet i samband med revolutionen (Breuer et al. 2014, s. 767).

Just att internet och sociala medier har haft en sådan stor roll i Tunisien kan mycket väl ha berott på att det för med sig en ökad möjlighet att utnyttja sin yttrande- och organisationsfrihet, då regimen inte på samma sätt kan kontrollera internet som den kan med till exempel fysiska möten (Breuer et al. 2014, s. 780). Kontrollen från regimen sida är en av aspekterna som vi anser vara en del av det politiska livet och möjligheterna till detta. Medan regimen eventuellt kan kontrollera mycket av det politiska livet i andra aspekter, blir internet och dess sociala medier en plattform där folket i större utsträckning kan agera fritt och

mobilisera sig utan inblandning från de styrande. För att regimen ska kunna kontrollera även de sociala medierna krävs först en större kontroll generellt, vilket naturligtvis är en stor utmaning för vilken regim som helst.

Vad gäller hur pass väl Tunisien uppfyller Dahls sex kriterier för att kunna klassas som polyarki kan man konstatera att innan revolutionen fanns presidentval, men man kunde effektivt bara rösta på det regerande partiet då de som fick ställa upp i val var tvungna att få välsignelse från mer än 30 etablerade politiker, som då alla redan tillhörde den styrande regimen (European Forum, s. 2). Dessutom tilläts bara 20 % av ena kammarens ledamöter representera oppositionspartier (ibid.). Val var alltså visserligen återkommande vart femte till sjätte år, men på inga sätt fria (ibid.). Presidenten hade dessutom ingen gräns för hur många gånger den kunde ställa upp i valet, utan år 1975 valdes den dåvarande presidenten Habib Bourguiba till att få sitta på presidentposten på livstid, tills han blev avsatt och ersatt med president Zine El Abidine Ben Ali som sedan satt fram till revolutionen (ibid.). Redan där är Tunisien klassat som en diktatur, och det tredje kriteriet om yttrandefrihet uppfylldes heller inte med tanke på de straff och skräcktaktiker som regimen använde sig av för att tysta motståndare (ibid.). Kriterium nummer fyra om tillgång till alternativa media uppfylls inte, då Tunisien sedan 2007 hade haft en strikt lagstiftning om att alla nyhetsartiklar skulle granskas av staten innan de publicerades, samtidigt som utländska tidningar och övriga medier censurerats (UD 1, s. 6).

Nu, efter revolutionen 2011 som fört med sig en demokratiseringsvåg som spridit sig långt över landsgränserna, finns fria och återkommande val vart femte år och en president får bara ställa upp i val två gånger (European Forum, s. 2). En ny konstitution togs i bruk 2014 som stärker den nya demokratin och lagstiftar om dess rättigheter och friheter (ibid. s. 1-2). Denna försäkrar friheter såsom organisationsfrihet, rätt att ha tillgång till oberoende media och allmän rösträtt för alla som fyllt 24 år gamla och varit Tunisiska medborgare i minst fem år (Constitution of Tunisia 2014, artikel 8 & 20). Sedan 2015 finns en ny koalition i form av en minoritetsregering med de partier som fick flest röster i valet samma år, efter att den regering som suttit sedan revolutionen inte överlevde en misstroendeomröstning (UD 1, s. 3). Man har numera rätt att yttra sig på det sätt och med de medel man vill och därmed är det tredje kriteriet för polyarki uppfyllt. Det finns dessutom sedan 2011 en ny medialag som ökar friheten inom internetanvändningen och det finns även ett stort, nytt antal tidningar som är oberoende av staten vilket då uppfyller det fjärde kriteriet (UD 1, s. 2). Det har också antagits en ny lagstiftning angående rätten att grunda partier baserat på religiösa, etniska, köns- eller regionala tillhörigheter, något som ökar organisationsfriheten (ibid.). Då det även finns inskrivet i konstitutionen att ingen medborgare under normala omständigheter kan bli fråntagen sina rättigheter uppfylls även det sista av Dahls kriterier om inklusivt medborgarskap (The Constitution of Tunisia 2014, artikel 5-11).

6.1.2 Gambia

Gambia har sedan självständigheten från Storbritannien år 1965 styrts av två diktatorer. Den första diktatorn, Dawda Jawara, störtades 1994 av Yahya Jammeh som sedan dess haft makten och styrt landet efter egna preferenser. Detta med hjälp av de medlen han haft tillgång till och har bland annat antagit ett antal förordningar för att säkerställa sin maktposition. För att försvåra en vinst för oppositionen införde Jammehs parti efter 2011 års val en rad

bestämmelser. Bland dessa fanns en övre åldersgräns för att kandidera till presidentämbetet på 65 år. Detta försvårade en vinst för oppositionspartiet United Democratic Party (UDP) vid 2016 års val då partiledaren Ousainou Darboe redan hade passerat den satta åldersgränsen. En faktor som innebar att Jammeh inte var beredd på ett hårt motstånd i nästkommande val då Darboe var etablerad i sitt parti och tidigare hade kandiderat till president fyra gånger. Ytterligare en bestämmelse som bidrog till en försvårad vinst för kandidater i opposition var att kostnaden för att kandidera höjdes rejält. Förtrycket mot oppositionen från Jammehs sida har inte enbart visats genom försvårade omständigheter under valen. Det blev även tydligt vid en fredlig demonstration ledd av UDP där demonstranterna tillfångatogs och utsattes för tortyr. Denna tortyr ledde till att en av partiets största karaktärer Solo Sandeng dog under tiden som han var i förvar av regimen. Demonstrationen var det tydligaste motståndet som gjorts av opposition i Gambia på över ett decennium (Kora - Darboe 2017, s. 147-149).

Valet den första december 2016 skiljde sig från tidigare val då oppositionens kandidat, Adama Barrow, vann med 43.3% över den sittande presidenten Yahya Jammehs 39,6% och därmed fick en majoritet av rösterna. Detta var ett tydligt steg mot ett demokratiskt styrelseskick för Gambias del. Samt ett resultat av den starka önskan som funnits hos många gambier som en reaktion på Jammehs oppositionella förtryck och starka grepp om statens beslutande institutioner. Jammeh medgav sin förlust och var beredd att lämna över ämbetet till Barrow tills han gjorde en helomvändning och ändrade åsikt. Han ångrade sig och ville inte lämna ifrån sig makten, detta bidrog till skapandet av en politisk kris i landet. Som ett resultat av internationella påtryckningar från bland annat Senegal och Ecowas var han emellertid sedan tvungen att göra detta (Kora - Darboe 2017, s. 147 & 149).

Adama Barrows vinst möjliggjordes till stor del genom påverkan via sociala medier. Gambier i exil donerade pengar till finansieringen av Barrows kampanj och det är rapporterat att diasporan samlade in över femtiotusen dollar på tjugofyra dagar genom internetsidan GoFundMe. De har även påverkat hur folket har röstat genom Facebook- och WhatsAppgrupper trots att de själva blivit fråntagna sin rösträtt. Gambier i landet blev i 2016 års val så pass påverkade i en sådan grad att internet och telekommunikationer ut ur landet stängdes ner. Detta som ett strategiskt drag av president Jammeh för att försöka undvika att folk blev influerade att rösta på oppositionen (Camara 2016). Utöver möjligheten att finansiera sin kampanj och mobilisera väljare underlättade sociala medier även för oppositionen genom att de varnade för vägblockader och gjorde det enkelt att samla ihop sig till möten (Al Jazeera 2017).

Reportrar utan gränser beskriver situationen för media under president Jammeh som en situation med minimalt svängrum. Jammeh förtryckte pressen genom de medel han hade tillgång till, bland annat genom mord, försvinnanden och fängsling. Dessa rankade Gambia på plats 145 av totalt 180 länder i världspressfrihetsindexet år 2016 (under president Jammeh). Under 2017 rankas Gambia på plats 143 av totalt 180 länder i samma index (efter att president Barrow tillträtt). Av detta kan man dra slutsatsen att situationen förbättrats något, därav den lägre placeringen (Reporters without borders 1).

Ser man på vilka punkter Gambia uppfyller Dahls kriterier om polyarki ser vi att vissa av dessa förändrades efter maktskiftet. Gambia har och hade, under tiden som autokrati, återkommande val var femte år där även andra kandidater förutom presidenten varit tillåtna att kandidera. Dock hade ingen vunnit ett sådant val innan Adama Barrow 2016 då valen har

manipulerats till den sittande presidentens fördel (Kora - Darboe 2017, s. 147). Därmed uppfyller Gambia nu, genom det demokratiska utfallet av det senaste valet, polyarkins kriterium för val till landets ledande befattningar. Eftersom att valen varit återkommande och i och med Adama Barrows vinst och övertagande av makt uppfyller nu Gambia även kriteriet om återkommande, fria och rättvisa val. Tidigare har valen i Gambia dock inte kunnat betraktas som fria och rättvisa. Observatörer från bland annat Afrikanska Unionen såg 2011 års val som manipulerat till Yahya Jammehs fördel (Kora - Darboe 2017, s. 147). Yttrandefrihet står under paragraf tjugofem i Gambias konstitution (Constitution of The Gambia 1997, §25:1a). Denna paragraf har brutits mot under Jammehs tid som president. Detta bland annat genom att man inte fått uttrycka missnöje med regimen via någon form av kommunikation, straffet för detta har gått upp mot sjuttiotusen dollar (Freedom House 1). Det återstår att se i vilken grad Adama Barrow kommer att respektera yttrandefriheten. Eftersom att Barrow till synes än så länge följer demokratiska principer kan man anta att han även tänker respektera folkets yttrandefrihet vilket innebär att Gambia nu även når upp till kriterium nummer tre om yttrandefrihet. Gällande kriterium nummer fyra är det lagstadgat att Gambianska medborgare ska garanteras rätten att ta del av information (Freedom House 1). Ett ytterligare kriterium som framkommer enligt lag är organisationsfriheten vilken står under paragraf 25 i Gambias konstitution (Constitution of The Gambia 1997, §25:1e). Det återstår även att se i vilken grad Adama Barrow kommer att respektera dessa fem föregående kriterier för att uppnå kriteriet om inklusivt medborgarskap.

6.2 Icke-demokratiserade fall

6.2.1 Kuba

Kuba är idag ett land som ofta exemplifieras som ett av de få tillfällen då kommunism har fungerat i praktiken och inte bara i teorin. Man har sedan revolutionen då man tog kontrollen över landet från USA tillämpat en stark socialistisk politik som även kallats för Marxistisk-Leninistisk (Kalathil – Boas 2001).

I Kubas konstitution står följande:

“The material conditions for its exercise are given by the fact that the press, radio, television, film and other mass media are state or social property and cannot be, under any circumstances, private property. This assures they remain at the exclusive service of working people and in the interests of society.” (Översättning av Hoffmann 2003, hämtad i Hoffmann 2011).

Tillgången till internet i Kuba har inte förändrats nämnvärt efter att landet anslöt sig till det år 1996 (Press 2011, s. 187). Anslutningen var dock begränsad till de som regimen tyckte behövde internet bäst, och var på så sätt starkt kontrollerad (Baron - Hall 2015, s. 342). I Kuba fanns år 2016 cirka 3,5 miljoner internetanvändare i landet, vilket alltså motsvarar ungefär drygt 30 % av landets befolkning (Freedom House 3), men kvaliteten på tillgången i landet är långt sämre än i andra länder (Baron - Hall 2015, s. 342). Kuba har, sedan internet introducerades i landet, utövat en strikt kontroll över var, vem och hur uppkopplingen kan användas. Detta, enligt regimen, för att försvara landets självständighet och nationella

säkerhet (Kalathil – Boas 2001). Det kan också ses som en reaktion från regimen sida efter att USA tidigare haft kontrollen över mycket av telekommunikationen i landet innan revolutionen (ibid.). Kontrollen över internet har också använts av regimen som ett sätt att sprida propaganda i landet (ibid.).

2010 skapades en twitterliknande hemsida i Kuba som kallades ZunZuneo, som snabbt fick upp mot 40 000 användare. Dessa användare fick uppdateringar om saker som fotboll, musik och andra till synes harmlösa, icke-politiska ämnen (Baron - Hall 2015, s. 342). Hemsidan hade skapats och upprätthållits av amerikaner som ett sätt att försöka skapa en så kallad kubansk vår i likhet med den arabiska våren, men hemsidan tappade efter en tid popularitet hos kubanerna och finns idag inte kvar (ibid.). Den skapade dock en viss paranoia hos regimen rörande eventuella sprickor mellan civilsamhället och de styrande och anses kunna vara en eventuell förklaring till att kontrollen över internet i Kuba fortsatt är väldigt hård (ibid.).

Idag finns direkt tillgång till internet på allokerade platser och nyligen också på internetkaféer, båda mot hög betalning. Man har också viss möjlighet att köpa egen dator med internetuppkoppling men detta är inte vanligt då den genomsnittliga kubanen inte har råd (Baron – Hall 2015, s. 342). Internetanvändningen är dessutom övervakad av statligt kontrollerade redaktörer, något som de flesta av internetanvändarna är medvetna om, vilket automatiskt begränsar användarnas handlingsmöjligheter (Press 2011, s. 189).

I en studie från 2017 diskuteras Kubas kontrollerade internetillgång som ett nytt fenomen där medborgarna har tillgång till internet, men det är så pass kontrollerat att de inte utnyttjar de politiska möjligheter som internet annars för med sig (Zekic 2017, s. 1). Zekic tar också upp faktumet att tack vare att det ändå finns en viss tillgång till internet hos medborgarna, behöver inte regimen applicera lika strikta restriktioner som andra autokratier behöver, då missnöjet inte verkar vara lika högt (ibid.). Hon kommer fram till att det ändå finns ett visst missnöje bland folket i Kuba rörande deras tillgång till internet, främst på grund av ineffektivitet och brist på praktikalitet (ibid s. 38).

I Kuba hålls det val, vilket omedelbart uppfyller det första av Dahls sex kriterier för polyarki. Huruvida dessa val är fria och tillräckligt återkommande är en annan fråga däremot. När den dåvarande presidenten Fidel Castro avgick år 2008 utsåg han sin bror Raúl Castro till huvudkandidat till att bli hans efterträdare (McKinley 2008). Därmed är andra kriteriet om fria och återkommande val inte uppfyllt (Dahl 1998, s. 85-86). Kriterium nummer tre om yttrandefrihet kan därmed diskuteras, då det inte finns några konkreta bevis på att den inskränks i form av straff eller skrämstaktik på samma sätt som i andra autokratier, men då det finns restriktioner på både uttryck via internet och på officiella politiska uttalanden kan man inte heller anse att kriteriet är uppfyllt. Det fjärde kriteriet om tillgång till alternativ media uppfylls som nämnt innan inte heller i Kuba, då det finns starka restriktioner på folkets tillgång till internet och sociala medier, samt att den tillgång som finns är noggrant kontrollerad av statliga myndigheter (Kalathil - Boas 2001). Vad gäller oppositionspartier är de enligt konstitutionen inte tillåtna (SIDA 2016, s. 3), vilket innebär att kriterium nummer fem inte uppfylls. Något som tillåts är däremot för oppositionella kandidater att ställa upp i val för andra officiella poster än presidentposten, något som utnyttjades och lyckades senast 2015 där två icke-kommunistiska kandidater tog sig hela vägen till sista valomgången (Telegraph 2015). Det sista av Dahls sex kriterier behandlar inklusivt medborgarskap. I Kuba har alla

medborgare som är över 16 år gamla rätt att både nominera kandidater till befattningar och att rösta (Roman 2003, s. 103). Detta sista kriteriet kräver också att en medborgare inte kan bli berövad på sina rättigheter såvida inte brott begåtts. I Kubas konstitution fastställs att ett medborgarskap med dess rättigheter inte kan tas ifrån en person såvida inte denne begått ett brott eller begärt medborgarskap i annat land (The Constitution of the Republic of Cuba 1976, artikel 32). Trots detta kränks ju som tidigare nämnt andra fri- och rättigheter i Kuba, vilket ligger till grund för att kriteriet om inklusivt medborgarskap inte uppfylls.

6.2.2 Kina

Kina kan benämnas som världens äldsta autokrati, (Brysk 2013, s. 146) landet är idag världens näst största ekonomi och det land med högst befolkningsantal (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11). Reportrar utan gränser placerar Kina på plats 176 av 180 i världspressfrihetsindexet vilket är en oförändrad siffra sedan det föregående året. I nuläget hålls över hundra journalister och andra mediala karaktärer i fångenskap i landet till följd av pressrelaterade händelser (Reporters without borders 2). Pressen bedöms, enligt Freedom Houses mått, inte vara fri i Kina (Freedom House 2). Media och internet är kraftigt censurerat genom vad som brukar kallas för 'The Great Firewall of China' vilket anses vara det största och mest avancerade projektet för internetcensur i världen, det benämns även som den mest organiserade formen av förtryck gentemot medborgarnas rätt till att ta del av information som existerar i världen idag. Med flera hundra miljoner internetanvändare har Kina den största andelen internetanvändare i världen (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11). Klyftorna inom internetanvändningen är emellertid stora, män är de främsta användarna av internet. Det beräknas att en majoritet av användarna är under trettiofem år gamla, dessa utgör åttio procent av den totala siffran. Följaktligen beräknas även över hälften av Kinas internetanvändare ha högskoleutbildning eller högre (Brysk 2013, s. 146 & 149). Xi Jinping, generalsekreterare för det kommunistiska partiet och Kinas president (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11), strävar efter att ha och behålla en total kontroll över medierna som medborgarna har tillgång till (Reporters without borders 2). Medial aktivitet är kraftigt kontrollerad av regimen som med hjälp av tusentals anställda övervakar och censurerar det som sker dels gällande internet men även gällande traditionell media. En stor andel av världens mest besökta hemsidor såsom Facebook, Youtube, Twitter, Google, Wikipedia med fler är blockerade för medborgarna att använda, alternativt censurerade eller har delar av materialet som blivit bortfiltrerat (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11). Sökmotorerna Yahoo och Google bidrog tidigare till denna filtreringsprocess på begäran av den kinesiska regimen. År 2004 hjälpte Yahoo exempelvis den kinesiska regimen att fångsla en motståndare till regimen genom att lämna över information som kunde kopplas till denne. Google flyttade emellertid sin verksamhet i Kina över till Hong Kong för att undgå samarbetet och kraven rörande filtrering (Brysk 2013, s. 146).

För att kunna använda de utländska hemsidorna iallafall har man kunnat kringgå spärren med hjälp av Virtuella Privata Nätverk (VPN). Det går till som så att man kopplar upp sig på en så kallad proxyserver, en server som ligger utanför Kinas gräns. Möjligheten att kringgå censuren urholkar den kinesiska statens monopol på medierna och kommunikationen i landet. De styrande är emellertid medvetna om denna typ av lösning och söker kontinuerligt upp IP-adresserna för dessa och stänger ned dem (Nobori - Shinjo 2014, s. 229).

Istället för de i stor omfattning besökta internationella hemsidorna har Kina egna nationella sidor som kan ses som motsvarigheter till de internationella. Bland dessa finns populära Baidu, världens femte största webbsida, som är motsvarigheten till Google. Utöver detta har Baidu bland annat en större encyklopedi än Wikipedia, och är likt det, baserat på användargenererat innehåll. Utöver detta finns även hemsidan Tencent QQ, en webbplats med flera hundra tusen registrerade användare inom vilken man kommunicerar med andra användare genom meddelanden. Ytterligare en populär webbplats är Kinas svar på Twitter, Sina Weibo, vars popularitet i hög grad är baserat på att medborgarna får tillgång till nyheter som de traditionella medierna inte har möjligheten att rapportera om. Regimens monopol på de traditionella medierna utspelar sig även genom att de, genom den regimstyrda nyhetsbyrån 'Xinhua', uttrycker en bild av Kina som de anser vara representativ. Övriga tidningar har sedan kravet på sig att, vid viljan att publicera något om en händelse, publicera det samma som Xinhua (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11). En kinesisk lag från år 1997 fastställer att bland andra aktörer som förser medborgarna med internet och användare av internet är ansvariga för material som berör åsikter om motstånd till regimen, förtal, statshemligheter med flera (Brysk 2013, s. 149). Detta innebär alltså att de som står som ansvariga för det publicerade kan fällas skulle den kinesiska regimen inte samtycka med materialet som blivit publicerat.

Som en reaktion på censuren medborgarna lever under har en typ av online-aktivism formats genom vilken medborgare i högre grad försöker att kritisera styret av Kina (Brysk 2013, s. 148). En form av online-aktivism är email-listor som bland annat har bidragit till att Kinas demokratiska parti bildats och vuxit. Utöver detta har de kinesiska medborgarna boende i Kina, tack vare detta, fått en starkare koppling till omvärlden (ibid. s. 147).

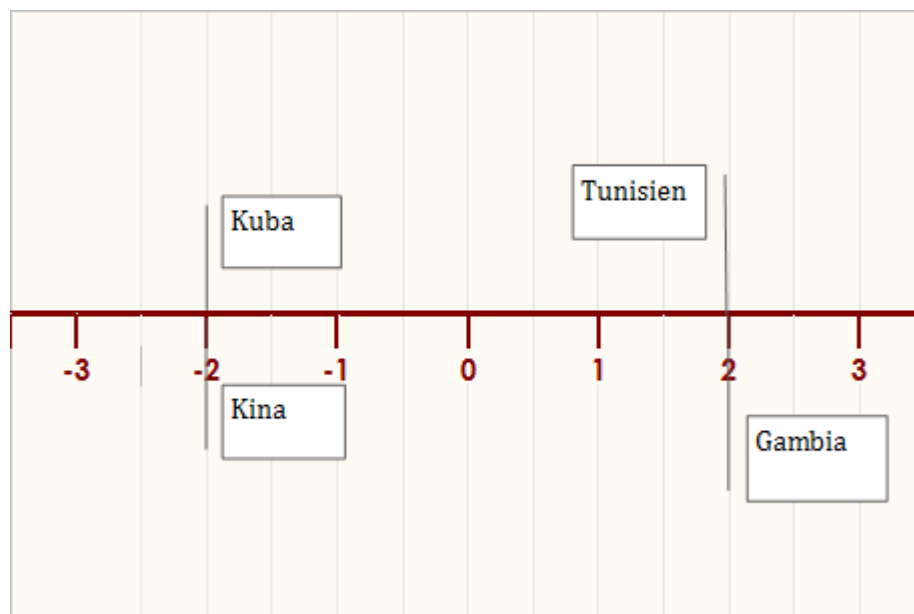
Ser man till Dahls baskriterier för polyarki i fallet Kina ser man tydligt att det är en autokrati då inga av kriterierna för polyarki uppnås. De val som finns i Kina i vilka befolkningen har rätt att rösta berör endast lokala poster (Lundahl, hämtdatum 2017-05-14) och inte till statens högsta ledande befattningar (UD 2, s. 1). I och med detta uppfylls varken av de första två kriterierna. Dahls tredje kriterium, som berör yttrandefriheten, uppfylls inte då den kinesiska befolkningens yttrandefrihet i hög grad är förtryckt (Brysk 2013, s. 146). Medborgarnas rätt till alternativ information är även en punkt som är förtryckt. Detta då staten har monopol på alla typer av media, såväl internetbaserad som traditionell (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11). Därmed uppfylls inte kriterium fyra heller. Organisationsfrihet står som en punkt i den kinesiska konstitutionen, detta följs emellertid inte och organisationer är under strikt kontroll eller inte alls tillåtna. Den enda tillåtna organisationen är ACFTU med syfte att organisera att medborgarna sätts i arbete. Ledningen tillsätts i verkligheten av det styrande kommunistiska partiet (Union to union). Då inte alla de fem tidigare kriterierna uppfyllts, uppfylls alltså inte heller kriterium nummer sex som behandlar ett inklusivt medborgarskap.

7.0 Figurer

För att ytterligare illustrera våra resultat och visa på de skillnader som finns mellan våra fall kommer vi i det här avsnittet att sätta in de fyra fallen i dels en skala över tillgång till kontrollerade eller fria sociala medier och dels i en tabell över polyarkins kriterier.

7.1 Skala över tillgång till sociala medier

Vår första illustration är som nämnt en skala där vi placerar tillgången till fria sociala medier på ena sidan och tillgången till sociala medier kontrollerade av de styrande i landet på andra sidan. Vad gäller våra demokratiserade länder har vi valt att mäta tillgången under och innan den demokratisering som skett, för att på ett så bra sätt som möjligt kunna analysera de sociala mediernas påverkan på demokratiseringen.

Observera att detta enbart är en illustration för den här studien och inget allmänt beskrivande mått för fallen.

- 3: Tillgång till alla, av regimen kontrollerade, sociala medier med begränsningar.
- 2: Tillgång till en stor andel av regimen kontrollerade sociala medier med begränsningar.
- 1: Tillgång till en eller två, av regimen kontrollerade, sociala medier med begränsningar.
- 0: Ingen tillgång till sociala medier över huvud taget till följd av begränsningar av regimen.
- +1: Tillgång till en eller två fria sociala medier utan begränsningar från regimen.
- +2: Tillgång till en stor andel av fria sociala medier utan begränsningar från regimen.
- +3: Fri tillgång till alla fria sociala medier utan begränsningar från regimen.

Som vi ser ovan ligger inga av våra fall på 0-punkten i skalan. Detta eftersom att de alla har internet med sociala medier i någon form, och alltså inte upplever en total avsaknad av dessa. Våra auktoritära fall ligger båda på minussidan, vilket illustrerar att de upplever en tillgång till internet med sociala medier som är kontrollerad av regimen och därmed inte är fri (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11; Kalathil - Boas 2001). Våra demokratiserade fall ligger

båda på plus, och har alltså haft en tillgång till fritt internet med sociala medier i någon mån (UD 1, s. 6; Camara 2016).

7.1.1 Tunisien

Tunisien är en stat där internet och däribland sociala medier innan och under revolutionen varit strikt kontrollerat av regimen angående hur man får lov att använda dem. En tillgång till fria sociala medier har dock ändå funnits då regimen inte fullt ut kunnat motverka förekomsten av dem trots regelmässiga restriktioner (Ayeub 2011, s. 469). Detta ligger till grund till Tuniens placering som +2 på skalan över tillgång till sociala medier.

7.1.2 Gambia

Gambia placeras på +2 då en hög tillgång till fria sociala medier har funnits. Denna har dock varit i regimen händer och har därför varit möjlig för regimen att begränsa. Till exempel som fallet var under 2016 års presidentval när regimen kopplade bort internet som en strategi för att försöka förhindra att oppositionen vann (Camara 2016).

7.1.3 Kuba

Vad gäller Kuba så finns tillgång för många kubaner till de av regimen kontrollerade sociala medierna (Press, 2011). Dessa ryms under Kubas egna, statligt övervakade internet och är på så sätt inte fria. Därför placeras Kuba som -2 på skalan. Anledningen till att -3 inte är aktuellt är för att det finns en möjlighet för andra medier att ta sig in på marknaden, däribland exemplet med ZunZuneo.

7.1.4 Kina

I Kina finns tillgång till alla, av regimen kontrollerade, sociala medier. Dock hamnar Kina på -2 eftersom att regimen begränsar marknaden genom att kontinuerligt censurera bort hemsidor och innehåll de inte ser lämpat för medborgarna att ta del av. Detta innebär att de inte får tillgång till alla sidor efter censuren även om de, rent formellt, har tillgång till allt på marknaden (Gruvö, hämtdatum: 2017-05-11).

7.2 Tabell över polyarkins kriterier

Nedan kommer vi, med hjälp av en tabell, att illustrera vilka av Dahls kriterier för polyarki som uppfylls innan och efter en eventuell demokratiseringsprocess i våra fyra fall.

Dahls kriterier	Tunisien	Gambia	Kuba	Kina
1. Återkommande val	✓	✓	✓	X
2. Fria, återkommande & rättvisa val	O	O	X	X
3. Yttrandefrihet	O	?	X	X
4. Tillgång till alt. information	O	✓	X	X
5. Organisationsfrihet	O	✓	X	X
6. Inklusivt medborgarskap	O	?	X	X

För fullständiga definitioner av kriterierna, se stycke 2.1 Demokrati.

✓ = Uppfylls även innan eventuell demokratisering

O = Uppfylls först efter demokratisering

X = Uppfylls inte

? = Uppfylls inte innan demokratisering, för tidigt att säga om det uppfylls efter

7.2.1 Tunisien

Tunisien har, redan innan demokratiseringen, haft val vilket är anledningen till boken på kriterium 1. Vad gäller de övriga kriterierna är dessa något som först efter demokratiseringen uppfyllts, och de är därför ringar.

7.2.2 Gambia

Efter 2016 års val, i vilket Adama Barrow vann, uppfylls kriterium två eftersom att han blev vald rättvist. Frågetecknen på punkt tre och sex finns eftersom att den nya presidenten Adama Barrow är vald så pass nyligen att det inte är möjligt att avgöra i vilken grad han kommer att respektera dessa kriterier.

7.2.3 Kuba

Kuba uppfyller endast ett av de sex kriterier som krävs för polyarki, då enbart förekomsten av val respekteras av regimen.

7.2.4 Kina

Kina uppfyller inga av Dahls kriterier för polyarki.

8.0 Analys

8.1 Diskussion

Utöver kommunismen och att båda staterna placeras på minussidan av skalan på grund av sina strikt kontrollerade sociala medier är Kuba och Kina två väldigt olika stater rent geografiskt, demografiskt och ekonomiskt. De ligger i olika världsdelar, är olika storleksmässigt både vad gäller landmassa och population samt placeras långt ifrån varandra på listan över världens största ekonomier då Kina ligger på plats 2 och Kuba ligger så långt ner som på plats 65 (Världsbanken 2017).

Det som länkar samman de båda autokratiska fallen är som sagt den höga eller totala kontrollen genom exempelvis övervakning och censur som regimen i både Kuba och Kina utövar. Detta innebär att medborgarna inte fullt ut har möjligheten att uttrycka sig regimkritiskt och att de potentiella vägarna till alternativ information begränsas. I båda fallen har försök till mer demokratisk aktivism gjorts, men bemötts med paranoia, ökad övervakning och andra begränsningar från regimen. Här ser man att demokratisk aktivism är problematiskt och riskfyllt i autokratier med kontrollerade sociala medier, medan man i autokratier med fria sociala medier ser att ett missnöje med regimen kan leda till att befolkningen använder dessa på ett sätt som främjar en demokratiseringsprocess, något som visas i våra demokratiserade fall. Demokratiseringsprocesserna i Tunisien och Gambia har som tidigare nämnt båda kännetecknats av en hög användning av fria sociala medier och har medfört förändringar på majoriteten alla kriterier i den tidigare redovisade tabellen (se 7.2 Tabell över polyarkins kriterier). Till viss del användes sociala medier på liknande sätt i de två fallen i och med nyttjandet av nätverk som Facebook och Twitter, men det finns även skillnader.

Dessa skillnader består i att våra demokratiserade fall i termer av sociala medier använt sina fria sociala medier på olika sätt. Befolkningen i Tunisien använde främst de sociala medierna för att sprida information om regimen i form av delade filmer och andra typer av medial kommunikation. I Gambia nyttjade man dem istället i större utsträckning som ett sätt att mobilisera väljare och finansiera oppositionens kampanj inför valet 2016. Denna skillnad i användande tyder på en utveckling i demokratisk riktning oberoende av sättet man använder denna typ av sociala medier på, bara den gemensamma nämnaren – de fria sociala medierna – finns där. Tunisien och Gambia är båda demografiskt olika och skiljer sig även tillvägagångsmässigt i demokratiseringsprocesserna. Trots olikheter i dessa processer har utfallen blivit desamma, vilket tyder på att de fria sociala medierna är den gemensamma nämnaren och inte ursprungsläget i vilket demokratiseringsprocessen tar sin början.

Fria sociala medier har dessutom alltså funnits i stor utsträckning i Tunisien och Gambia både innan och under revolutionen, men inte i Kuba och Kina på samma sätt. I Kuba och Kina är tillgången oerhört begränsad och den tillgång som ändå finns är strikt kontrollerad av regimen. När det sker någonting som ter sig som en början till ett friare internet i dessa stater - ZunZuneo i Kuba och online-aktivism i Kina - reagerar den auktoritära regimen med åtgärder som indikerar en oro, till exempel genom åtstramningar eller andra restriktioner. Det har tidigare sagts att faktumet att medborgare och regimer tror att fria sociala medier kan ha en inverkan är en viktig anledning till att de faktiskt också har det (Shirky 2010). Detta anser vi illustreras tydligt i den oro som skapas i de auktoritära staterna

när små rörelser i riktning mot fria sociala medier görs och bemöts med striktare kontroll. Detta stärker ytterligare vår hypotes om att ett fritt internet med sociala medier är en bidragande faktor till demokratisering.

Det våra fall har gemensamt är just de sociala mediernas förekomst i någon form. Med kontrollerade sociala medier kan en autokratisk regim försäkra sig om att information och tankar från omvärlden inte når dess befolkning, och gör en demokratisering mindre trolig. Därmed har regimen även större förutsättningar att kontrollera innehållet i den riktning som gynnar den mest, vilket kan ske i olika riktningar beroende på regimen preferenser (Shirky 2010). Fria sociala medier rymmer alla tankar, såväl demokratiska som autokratiska, något som kan te sig på olika sätt och få skilda konsekvenser, men är ändå något som yttrandefriheten innebär och för med sig.

Motargument mot sociala mediers möjlighet att främja demokratisering går ofta ut på just den tanken om att det blir lika lätt för alla grupper i samhället att få sina åsikter framförda, även demokratins motståndare (Shirky 2010). Fria sociala medier främjar yttrandefrihet och med det kommer även alternativa tankar och åsikter vilket är något givet med tanke på de grundläggande värderingarna som rymms inom denna frihet. Vi tror dock ändå att det finns en tillräckligt stor grupp människor som bemöter dessa motståndare och skapar en viktig debatt. Ytterligare argument emot sociala mediers möjlighet att främja demokratisering består i att det finns en risk att det engagemang som tidigare funnits ersätts med en mer bekväm aktivism i form av enklare, mindre tidskrävande engagemang via internet (ibid. s. 38). Detta till skillnad från de mer traditionella aktivisterna som engagerar sig i en bredare utsträckning även utanför de sociala medierna. Som Shirky (2010) argumenterar för, och som vi ställer oss bakom, finns ingen anledning att tro att det ena utesluter det andra, utan att dessa två former av engagemang kompletterar varandra. Det finns ingenting som tyder på att de mer traditionella aktivisterna skulle sluta engagera sig på de sätt de tidigare gjort enbart för att det tack vare fria sociala medier finns möjlighet att utvidga sitt engagemang.

Vidare har det lyfts argument om att sociala medier kan användas av de autokratiska regimerna för propagandaspridning och därmed motverka en demokratisering (Shirky 2010, s. 39). Detta är dock enbart möjligt i en stat där tillgång till fria sociala medier inte finns. Hade tillgången till fria sociala medier funnits och regimen ändå propagerat för det autokratiska styrelseskicket, hade omvärlden med stor sannolikhet reagerat och handlat. Det blir därmed inte lika lätt för en autokratisk regim att upprätthålla folkets indirekta stöd på samma sätt som möjliggörs i en autokrati utan omvärldens inblick och påverkan. I både Kina och Kuba begränsas omvärldens inblick i de sociala medierna, och därför kan inte befolkningen i de staterna inspireras till demokratisk mobilisering på samma sätt som om de fria sociala medierna varit tillgängliga.

8.2 Slutsats

Då vi, med förankring i våra figurer, lyckats identifiera sociala medier som den avgörande faktorn i att våra två auktoritära fall med tillgång till fria sociala medier har demokratiserats, medan fallen utan den tillgången inte genomgått en sådan process, kan vi dra slutsatsen om att tillgång till och användande av fria sociala medier främjar en demokratiseringsprocess. Detta innebär att, i de fall vi studerat, sociala medier påverkar varför vissa auktoritära stater fallerar och andra inte.

9.0 Referenser

Al Jazeera, 2017. "Profile: Adama Barrow, The Gambia's new president". Nyhetsartikel 2017-01-26 [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.aljazeera.com/news/2017/01/profile-adama-barrow-gambia-president-170123073925370.html>. Hämtdatum: 2017-05-09.

Anderson, Lisa (2011), Demystifying the Arab Spring. Parsing the differences between Tunisia, Egypt and Libya, *Foreign Affairs*, nr. 2.

Ayeb, Habib (2011), Social and Political Geography of the Tunisian Revolution: the alfa grass revolution, *Review of African Political Economy*, vol. 38, nr. 129, s. 467-479.

Baron, Guy – Hall, Gareth (2015), Access Online: Internet Governance and Image in Cuba, *Bulletin of Latin American Research*, vol. 34, nr. 3, s. 340-355.

Bernauer, J. - Vatter, A. (2017) Conflict, choice or geography? Explaining patterns of democracy in continental Europe. *European Journal of Political Research*, vol. 56, nr. 2, s. 251-278.

Boumlik, Habiba - Schwartz, Joni (2016), Conscientization and Third Space, *Adult Education Quarterly*, vol. 66, nr. 4, s. 319-335.

Breuer, Anita – Landmann, Todd – Farquhar, Dorothea (2014), Social Media and Protest Mobilization: Evidence from the Tunisian Revolution, *Democratization*, vol. 22, nr. 4, s. 764-792.

Breuer, Anita – Groshek, Jacob (2014), Online Media and Offline Empowerment in Post-Rebellion Tunisia: An Analysis of Internet Use during Deomcratic Tranistion, *Journal of Information Technology and Politics*, vol. 11, nr. 1, s. 25-44.

Brysk, Alison (2013) *Speaking Rights to Power. Constructing Political Will*. Oxford: Oxford University Press.

Camara, Sanna (2016). World Policy Institute, Inriktning Afrika. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://worldpolicy-africa.org/2016/12/gambia-social-media-overwhelms-a-20-year-dictator/>. Hämtdatum: 2017-05-08.

Dahl, Robert (1998). *On Democracy*. New Haven & London: Yale University Press.

Esaiasson, Peter – Gilljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Towns, Ann & Wängnerud, Lena (2017). *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

European Forum for Democracy and Solidarity (2017), *Tunisia*, [Elektronisk] Tillgänglig: <https://www.europeanforum.net/uploads/countries/pdf/tunisia.pdf>. Hämtdatum: 2017-05-05.

Freedom House 1 = Freedom House, landinfo: Gambia [Elektronisk] Tillgänglig: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2016/gambia>. Hämtdatum: 2017-05-09.

Freedom House 2 = Freedom House, landinfo: Kina [Elektronisk] Tillgänglig: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2017/china>. Hämtdatum: 2017-05-13.

Freedom House 3 = Freedom House, landinfo: Kuba [Elektronisk] Tillgänglig: <https://freedomhouse.org/report/freedom-press/2017/cuba>. Hämtdatum: 2017-05-17.

Geddes, Barbara (2011), What Causes Democratization, *The Oxford Handbook of Political Science*.

Gerring, J. (2007). *Case Study Research*. Cambridge University Press, Cambridge.

Gruvö, Jonas, "Massmedier" under "Kina" i *Nationalencyklopedin*. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kina>. Hämtdatum: 2017-05-11.

Hague, Rod - Harrop, Martin – McCormick 2016. *Comparative Government and Politics. An Introduction*. (10:e uppl.) New York: Palgrave Macmillan.

Hoffmann, Bert (2011), Civil Society 2.0? How the Internet Changes State-Society Relations in Authoritarian Regimes: The Case of Cuba, *German Institute of Global and Area Studies*, working paper, nr. 156.

Howard, Philip N. - Duffy, Aiden - Freelon, Deen - Hussain, Muzammil - Mari, Will & Mazain, Marwa (2011), Opening Closed Regimes, What was the role of social media during the Arab spring? *Project on Information Technology and Political Islam*, working paper.

Kalathil, Shanthi – Boas, Taylor C. (2001), The Internet and State Control in Authoritarian Regimes: China, Cuba and the Counterrevolution, *First Monday*, vol. 6, nr. 8.

Kaplan, Andreas M. - Haenlein, Michael (2010), Users of the World, Unite! The Challenges and Opportunities of Social Media, *Business Horizons*, nr. 53, s. 59-68.

Kern, Holger Lutz - Hainmueller, Jens (2009), Opium for the Masses: How Foreign Media Can Stabilize Authoritarian Regimes, *Political Analysis*, vol. 17, nr. 4, s. 377-399.

Kora, Sheriff - Momodou N. Darboe 2017. "The Gambia's Electoral Earthquake" *Journal of Democracy*, vol. 28, nr. 2. s. 147-156.

Lundahl, Bertil, "Statsskick och politik" under "Kina" i *Nationalencyklopedin*
[Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/kina>.
Hämtdatum 2017-05-14.

Mabrouk, Mehdi (2011), A Revolution for Dignity and Freedom: preliminary observations on the social and cultural background to the Tunisian Revolution, *The Journal of North African Studies*, vol. 16, nr. 4, s. 625-635.

Magaloni, Beatriz - Ruth Kricheli (2010), Political Order and One-Party Rule, *Annual Review of Political Science*, vol. 13, s. 123-143.

McKinley, James C. (2008), Fidel Castro Resigns as Cuba's President, *The New York Times*, nyhetsartikel, [Elektronisk] Tillgänglig:
http://www.nytimes.com/2008/02/20/world/americas/20castro.html?_r=1&hp&oref=slogin.
Publicerad: 2008-02-20, hämtdatum: 2017-05-07.

Mair, Peter (2014) "Democracies" i Caramani, Daniele. (red). *Comparative Politics*. Third Edition. Oxford: Oxford University Press. s. 80-95.

Nobori, Daiyuu & Shinjo, Yasushi (2014). *VPN Gate: A Volunteer-Organized Public VPN Relay System with Blocking Resistance for Bypassing Government Censorship Firewalls*. Department of computer science, University of Tsukuba, Japan. [Elektronisk] Tillgänglig:
<https://www.usenix.org/system/files/conference/nsdi14/nsdi14-paper-nobori.pdf>.

Plattner, Marc F. (2015), "Is democracy in decline?", *Journal of Democracy*, vol. 26 nr. 1, s. 5-10.

Press, Larry (2011), The Past, Present and Future of the Internet in Cuba, *ASCE Cuba in Transition*, working paper.

Reporters without borders 1 = Reportrar utan gränsers webbplats. Landinfo: Gambia
[Elektronisk] Tillgänglig: <https://rsf.org/en/gambia>. Hämtdatum: 2017-05-09.

Reporters without borders 2 = Reportrar utan gränsers webbplats. Landinfo: Kina
[Elektronisk] Tillgänglig: <https://rsf.org/en/china>. Hämtdatum: 2017-05-10.

Roman, Peter (2003), *People's Power: Cuba's Experience with Representative Government*, 2 uppl. Boulder: Westview press.

SIDA (2016), *Landöversikt Kuba maj 2016*, PM.

Shirky, Clay (2010), The Political Power of Social Media: Technology, the Public Sphere, and Political Change, *Foreign Affairs*, vol. 90, nr. 1, s. 28-41.

Teorell, Jan (2010), Demokratisering av Elektorala Autokratier, i Widmalm, Sten - Oskarsson, Sven (red.), *Prometokrati: Mellan Diktatur och Demokrati*, Lund: Studentlitteratur AB, s. 71-98.

Telegraph (2015), Two Opposition Candidates Run in Cuban Elections, *The Telegraph*, nyhetsartikel, [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/centralamericaandthecaribbean/cuba/11548881/Two-opposition-candidates-run-in-Cuban-elections.html>. Publicerad: 2015-04-20, hämtdatum: 2015-05-07.

The Constitution of The Gambia 1997 (Reprinted 2002)

The Constitution of Tunisia (2014)

The Constitution of the Republic of Cuba (1976), uppdaterad 2002

UD 1 = Utrikesdepartementet (2011), *Mänskliga rättigheter i Tunisien 2011*, arbetspapper från utrikesdepartementet.

UD 2 = Utrikesdepartementet (2013/2014) *Mänskliga rättigheter i Kina 2013*. Rapport från utrikesdepartementet.

Union to union = Union to union: LO, TCO och SACO GLOBAL - Den politiska, sociala och fackliga situationen i världen: Kina. [Elektronisk]
Tillgänglig: <http://www.uniontounion.org/kina>. Hämtdatum: 2017-05-14.

Världsbanken = World Bank (2017), *Gross domestic product ranking table*, [Elektronisk] tillgänglig: <http://data.worldbank.org/data-catalog/GDP-ranking-table>. Hämtdatum: 2017-05-16.

Wahman, M. (2013), "Introduktion: Att Studera, Mäta och Förklara Auktoritär Motståndskraft (How to Study, Measure and Explain Autocratic Resilience)". *Statsvetenskaplig tidskrift*, (4), s. 261-272.

Wright, Joseph (2009), How Foreign Aid can Foster Democratization in Authoritarian Regimes, *American Journal of Political Science*, vol. 53, nr. 3, s. 553-571.

Wulf, Volker – Misaki, Kaoru – Atam, Meryem – Randall, David & Rohde, Markus (2013), *'On the Ground in Sidi Bouzid': Investigating Social Media Use during the Tunisian Revolution*.

Zekic, Aida (2017), *Internet in Public: an Ethnographic Account of the Internet in Authoritarian Cuba*, mastersuppsats vid Uppsala Universitet.